

Espero una postal

Plafó 1.

AQUEST MISSATGE ÉS PER A TU

Des de fa més d'un segle, la gent s'envia postals.
Podríem dir que se n'han escrit bilions,
i que totes es podrien classificar en diferents temes.

Solen ser temes privats, però no secrets,
ja que la postal no es tanca en un sobre.

Notícies de la família, de l'estimat o l'estimada,
de les persones amigues i d'aquelles a les quals hem conegut
durant un viatge...

Totes expliquen trossets de vida
i en aquesta exposició et convidem a descobrir-les.

Plafó 2.

LA POSTAL, UN *SOUVENIR* AMB MOLTES CARES

Les postals es van crear el 1869 a Àustria.
Al principi eren unes targetes sense il·lustració
per enviar missatges breus, sense sobre.
Per això eren més econòmiques que enviar una carta.

En pocs anys, aquestes targetes van començar a incloure imatges.
Aviat van esdevenir tot un èxit,
en un *souvenir*, un record d'un viatge
i, fins i tot, un objecte de col·leccionisme.

Plafó 3.

MIRA'M! COM UNA AUTOFOTO, PERÒ D'ENCÀRREC

Ja al segle XVIII (18), les persones es feien retrats d'elles mateixes i els enviaven a amics i coneguts.

Això sí, només ho podien fer les persones més riques, com els nobles. Entre ells s'intercanviaven retrats petits pintats sobre vidre o ivori.

Quan es va inventar la fotografia, la gent va començar a enviar postals amb la seva imatge, individual o en grup, com a senyal de riquesa o com a record.

Plafó 4.

ESTIMAT, ESTIMADA

Un dels temes més freqüents de les postals era l'amor. Les parelles s'enviaven missatges d'amor quan havien d'estar separades o per enfortir una relació que començava.

Aquest tipus de cartes sí que solien anar en un sobre perquè ningú no pogués veure què s'escrivien els enamorats.

Plafó 5.

SOTA EL MANTELL DE LA MARE DE DÉU

Un altre dels temes més freqüents de les postals era la religió.

A finals del segle XIX (19) es van crear diversos santuaris dedicats a les aparicions de la verge: per exemple, Fàtima o Lourdes. Va néixer el turisme religiós: persones que visitaven santuaris, i, com a record, compraven i enviaven postals amb la imatge de la verge: Montserrat, Núria, Queralt...

Com més popular era el santuari, més postals havia d'editar.

Plafó 6.

AUGURI!

Les postals no només s'envien com a record,
també s'utilitzen per felicitar un aniversari, l'any nou,
els dies de Nadal, un naixement...

Aquest tipus de postals solen venir ja preparades
per felicitar un esdeveniment o un altre, amb imatges i missatges
amables.

Plafó 7.

EN RUTA. EL VIATGE *IN PROGRESS*

Abans només les persones més riques podien viatjar.
Primer, amb tren o vaixell, després amb cotxe o avió...
A partir de l'any 1960, els viatges van començar a ser més econòmics
i més gent va poder començar a marxar de vacances.

La majoria de les postals que s'envien des d'aleshores
són de viatges a diferents destinacions.

Plafó 8.

ENS HEM CALÇAT ELS ESQUÍ

L'any 1943 es va instal·lar el primer teleesquí a la Molina,
i l'any 1947 se'n va obrir un altre a Núria.
Van néixer així les primeres estacions d'esquí de Catalunya.
Fins aleshores, esquiar era molt més difícil,
però, a poc a poc, es va convertir en un esport popular.

Els esquiadors van començar a enviar postals
des de les estacions d'esquí catalanes i de fora.

Plafó 9.

HEM PRES EL PRIMER BANY O LES PRIMERES AIGÜES!

L'estiu era una de les èpoques de l'any
en què més postals s'enviaven, i s'envien encara.

A principis del segle xx (20), només la gent més rica anava a la platja
a prendre banys de mar.

I el mateix passava amb els balnearis,
encara que les estades també podien ser per motius de salut.

Les famílies i els amics anunciaven que ja havien arribat a algun lloc de la costa.
Més endavant, moltes més famílies van poder gaudir de les vacances a la platja,
i s'enviaven més postals d'aquest tipus.

Plafó 10.

SOC LLUNY PERÒ US RECORDO. EMIGRAR

Quan una persona ha de marxar a viure a un altre país, ha d'emigrar, i sovint se sent sola i enyora la seva terra.

És un moment per explicar, amb una postal, com se sent lluny de casa.

També per mostrar, amb una fotopostal, quins èxits ha aconseguit lluny de casa.

Plafó 11.

NO T'AMOÏNIS. PERÒ DE VENDRE, RES DE RES

Als arxius personals trobem casos ben curiosos de correspondència en forma de postal.

És el cas de Pau Maria Turull.

El senyor Turull era un home ric i elegant de gustos refinats.

Entre el 1905 i el 1912, es va associar amb el seu oncle, Pompeu Casanovas Turull, per importar i exportar llanes.

En Pau Maria viatjava molt i s'allotjava als millors hotels de París, Londres o Biarritz, en teoria, per fer clients.

Però la realitat era una altra...

El missatge de les postals que li enviava a l'oncle sempre era el mateix:

«Encara no he venut un quilo, però m'hi estic dedicant».

Plafó 12.

BENVOLGUT CLIENT. DISTINGIT SENYOR

Abans de la popularitat de les postals, moltes empreses ja tenien una imatge que incorporaven a la publicitat i als anuncis.

Les empreses van aprofitar les postals per enviar petits comunicats als clients.

A la vegada, les postals també servien per fer propaganda de determinats productes i arribar així a moltes persones.

Plafó 13.

HISTÒRIES DE LA MILI

Fins l'any 2001, tots els homes a partir dels 20 anys havien de fer el servei militar, la mili.

Sovint, els joves havien de fer el servei militar lluny de casa, i era la primera vegada que sortien del poble. De manera que era molt habitual que enviessin postals a la família, els amics o les xicotes.

Amb bon humor

A partir del 1950 es fan molt populars les postals d'humor sobre les situacions viscudes durant el servei militar.

Plafó 14.

DES DEL FRONT I LA REREGUARDA

La primera vegada que es van utilitzar la fotografia i la postal com a armes de guerra va ser a la Primera Guerra Mundial (1914-1918).

S'utilitzaven per manipular, intoxicar i animar els combatents, les famílies i l'opinió pública.

Durant la Guerra Civil (1936-1939), també es van utilitzar com a mitjà de propaganda. Es difonien imatges dels líders i les institucions de cada un dels bàndols. Eren molt habituals les postals amb il·lustracions d'artistes importants, amb missatges polítics i ideològics.

Plafó 15.

DE LA POSTAL AL WHATSAPP

Avui en dia, les postals poden semblar un record del passat. Les xarxes socials han canviat la manera de relacionar-nos amb la família i les persones amigues i conegudes. Fins i tot, es fan servir a la feina.

Les xarxes socials també han transformant la nostra idea de l'espai i el temps.

Amb WhatsApp, Instagram o Facebook ens comuniquem amb els altres de manera immediata. En canvi, enviar una postal requereix temps, i això ha fet que perdem el costum d'enviar-les.

Malgrat tot, rebre una postal és encara un símbol d'estimació. Per enviar una postal cal que la persona que ho fa dediqui un temps a triar-la, escriure-la i enviar-la... Algú ens ha de dedicar el seu temps, i aquesta dedicació ens fa sentir una emoció especial quan rebem la postal.

CRONOGRAMA

1865

Heinrich von Stephan proposa a la Conferència Postal d'Àustria una nova manera per comunicar-se: una petita cartolina, per enviar sense sobre i més econòmic que una carta. La Conferència rebutja la idea perquè va en contra del secret de les comunicacions.

1869

L'1 de desembre circula a Àustria la primera postal sense il·lustració.

1870

El litògraf alemany Mielser reproduïx gravats de vistes de la ciutat de Berlín en format de postal.

1871

Holanda, Dinamarca i Bèlgica incorporen la postal com a mitjà de comunicació.

1872

La postal s'introdueix a Rússia, Suècia i Noruega.

1873

França i el Regne Unit introdueixen la postal.

1873

A Espanya, durant la Primera República, s'emeten les primeres *enter postals* o targetes postals oficials.

El segell està imprès a la postal
però sens cap altra il·lustració.

1874

Els països industrialitzats creen la Unió General de Correus.

1878

La Unió General de Correus
passa a anomenar-se Unió Postal Universal.

1886

Espanya autoritza els particulars a produir postals il·lustrades.

1890

El suïssos Oscar Hauser i Adolf Menet funden a Madrid
una gran empresa d'arts gràfiques.
És la primera empresa editora de postals de l'Estat espanyol
que reproduïx fotografies amb la tècnica de la fototípia.

1896

Primera edició d'una postal de Barcelona:
L'edita Hauser i Menet a Madrid
i es titula *Recuerdo de Barcelona*.

1898

Es concreten les mides màximes
que poden tenir les postals: 14 x 9 centímetres.

1900

Hermenegildo Miralles imprimeix 50 targetes postals
amb dibuixos gòtics modernistes de Josep Triadó
i els escuts de províncies espanyoles.

1901

A Barcelona, J. Thomas publica dues sèries de postals de Camprodon
i la rodalia. Després amplia el catàleg
i es converteix en una de les empreses més importants
d'edició de postals.

1901

Es publica a Barcelona el primer *Boletín de la tarjeta postal ilustrada*.
Es crea també a Barcelona la Sociedad Cartófila Española Hispania.

1903

A Sabadell s'organitza la primera exposició de postals impulsada pel Centre Català.

1905

Es divideix el revers de la postal.
La part dreta es reserva per posar-hi el nom i l'adreça del destinatari, i la part esquerra per al text.

c. 1906

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana edita diverses postals titulades «Catalunya Artística i Pintoresca» per recaptar fons.

1910

El fotògraf Josep Boixadera s'associa amb l'impressor Josep Obradors i inicien a Sabadell l'edició de postals.

1912

El fotògraf parisenc Lucien Roisin Besnard comença a produir postals.

1914

Esclata la Primera Guerra Mundial.
La postal es converteix en una arma de propaganda.

c. 1930

Lucien Roisin obre una botiga de postals a la Rambla de Santa Mònica de Barcelona.
1936

El 3 d'octubre es crea el Comissariat de Propaganda.
El director és en Jaume Miravittles,
i s'editen diverses sèries de postals: «Flora Republicana», «Front d'Aragó» i «Refugiats».
Els sindicats i partits polítics també comencen a editar postals.

1940

Es comencen a editar les postals de «brillo», més petites.

1950

Es comencen a editar els acordions de postals com a record.

1956

Neix a Barcelona l'editorial Escudo de Oro,
dedicada imprimir postals turístiques en color
i de mida 10 x 15 centímetres.